Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Planologie, Bezwaar en Beroep
E-mailadres: S.Hoekstra@barneveld.nl
Telefoonnummer: (06) 22438269

Raadsvoorstel nr. 3971
Barneveld, 26 februari 2025
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

Onderwerp: Kaderbrief Omgevingsdienst de Vallei 2026

Samenvatting raadsvoorstel

De kaderbrief 2026 geeft op basis van maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen inzicht in de opbouw van de financiële bijdrage van Barneveld aan de OddV in 2026. De financiële effecten zullen worden vertaald in de begroting van de OddV voor 2026. Voorgesteld wordt om geen wensen of bedenkingen kenbaar te maken over de kaderbrief.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Geen wensen of bedenkingen bij het Dagelijks Bestuur (DB) van de OddV kenbaar te maken ten aanzien van de Kaderbrief OddV 2026, ervan uitgaande dat de OddV nog met nadere voorstellen komt om ombuigingen te realiseren, hetgeen ook blijkt uit hun eigen stukken.

1. Inleiding

Op 2 oktober 2012 heeft u het college van burgemeester en wethouders toestemming gegeven om samen met Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst de Vallei (OddV) aan te gaan. De OddV voert de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor de deelnemende gemeenten uit op grond van de Omgevingswet, alsmede een aantal aanvullende (advies)taken op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Het DB heeft op 15 januari 2025 de kaderbrief OddV 2026 vastgesteld. De kaderbrief bevat de financiële en beleidsmatige kaders voor het begrotingsjaar 2026.

2. Beoogd effect

De gemeenteraad in kennis te stellen van de Kaderbrief OddV 2026 en hem in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de kaderbrief.

3. Argumenten

1.1 De OddV is zich bewust van de financiële vooruitzichten van de partners in 2026.

De deelnemende gemeenten zien zich in 2026 geconfronteerd met een terugloop van inkomsten uit het gemeentefonds vanwege een nieuwe financiering systematiek, het zogeheten ravijnjaar. Daarnaast wil de gemeente Barneveld financiële ombuigingen realiseren, die noodzakelijk zijn om te kunnen investeren in een verantwoorde groei van de gemeente. Gemeenschappelijke regelingen, waaronder de OddV, worden geacht hieraan bij te dragen. Dit betekent dat er kritisch naar uitgaven, processen en ambities moet worden gekeken. Dit vraagt om heldere keuzes van de partners en de OddV. De OddV en de partners zijn momenteel in overleg om tot een concreet voorstel te komen voor de invulling van de ombuigingen. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de bedrijfsvoering van de OddV en de omvang van de opdracht die de gemeenten de OddV geven. Aangezien het voorstel in maart/april 2025 wordt verwacht, zijn de financiële gevolgen in de kaderbrief op PM gezet.

1.2 Het bestuur van de OddV heeft besloten tot doorontwikkeling van de omgevingsdienst.

Naar aanleiding van het rapport van de commissie Van Aartsen zijn in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP-VTH) robuustheidscriteria ontwikkeld. Deze criteria zijn gericht op het versterken van het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en het voorkomen van milieuschade. De OddV

kan niet geheel aan deze criteria voldoen, maar wordt wel geconfronteerd met sterke impulsen vanuit het rijk en de provincie om robuust te worden als organisatie en de taakuitvoering te versterken. Het bestuur van de OddV heeft daarom gekozen voor doorontwikkeling van de OddV, zodat de OddV in staat is en blijft om haar taken adequaat uit te voeren en ook klaar is voor de toekomst. Een fusie om aan het omzetcriterium voor de milieutaken is op dit moment niet aan de orde. Momenteel wordt door de gemeenten en de OddV gewerkt aan een programma van eisen voor de doorontwikkeling. De financiële gevolgen zijn op dit moment nog niet inzichtelijk en zijn daarom in de kaderbrief op PM gezet.

1.3 In de kaderbrief zijn enkele nieuwe structurele ontwikkelingen verwerkt.

a. Werkgebonden personenmobiliteit
Per 1 juli 2024 is een nieuwe milieubelastende activiteit in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) opgenomen. Bedrijven met 100 of meer werknemers moeten de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in verband met CO^2-doelen gaan informeren over de werkgebonden personenmobiliteit van hun werknemers. De OddV moet daardoor jaarlijks gaan controleren of de betreffende bedrijven aan hun informatieplicht hebben voldaan en of de aangeleverde gegevens juist zijn. Het wettelijke basistakenpakket van de OddV is met deze wetswijziging structureel uitgebreid.

b. Groene taken
In november 2024 is de regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie De Vallei 2024 vastgesteld. Hierin zijn onder meer gezamenlijke doelstellingen en prioriteiten opgenomen. De groene taken hebben hierin meer prioriteit gekregen dan voorheen. Daar past bij dat de OddV meer inzet gaat leveren op deze groene taken. Dit is vertaald in het budget.

c. Autonome groei bedrijvenbestand
De autonome groei van het bedrijvenbestand (sinds 2016) verschilt per gemeente. De budgetten moeten hierop aangepast worden. Dit is verwerkt in het financieel perspectief. In tegenstelling tot de andere deelnemende gemeenten is het bedrijvenbestand in Barneveld licht gedaald.

4. Kanttekeningen

1.1 Van een aantal ontwikkelingen zijn de financiële gevolgen nog niet inzichtelijk.
In de kaderbrief worden een aantal maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen benoemd die in 2026 zullen spelen. De financiële effecten van deze ontwikkelingen zijn op dit moment echter nog niet inzichtelijk, vandaar dat ze op PM zijn gezet. In het voorgaande werden de ombuigingen en de doorontwikkeling al genoemd, maar dit geldt ook voor de effecten van de Omgevingswet en de Wkb, omdat de ervaringen in 2024 te beperkt zijn om conclusies aan te verbinden. Verder is de beleidsontwikkeling ten aanzien van de transitie van het landelijk gebied nog niet zo ver dat de gevolgen voor de opdracht aan de OddV voldoende inzichtelijk zijn. Dit geeft een onvolledig beeld van de financiële gevolgen van de kaderbrief.

5. Financiën
In de kaderbrief wordt de bijdrage van Barneveld voor 2026 begroot op € 5.574.000. Deze bijdrage bestaat uit de jaarschijf 2026 van de Meerjarenbegroting 2025-2028 (€ 5.322.000). Deze bijdrage wordt vermeerderd met de loon- en prijsinflatiecorrect op basis van het CPB-indexcijfer (€ 206.000) en enkele autonome ontwikkelingen: de werkgebonden personenmobiliteit, de groene taken en de autonome groei van het bedrijvenbestand (€ 46.000), zoals toegelicht onder 3 ‘Argumenten’ onder 1.3.

De gemeentelijke bijdrage aan de OddV moet worden meegewogen bij de gemeentelijke kadernota 2026. De onderstaande tabel laat de opbouw van de gemeentelijke bijdrage in 2026 zien. De begrote bijdrage in 2025 bedraagt € 5.322.000. Een deel van de bijdrage aan de OddV wordt gedekt door leges.

MJB 2025 – 2028	**€ 5.322.000**
Werkgebonden personenmobiliteit	29.000
Groene taken	19.000
Autonome groei bedrijvenbestand	2.000 -/-
Loon- en prijsontwikkeling	206.000
Effecten Omgevingswet en Wkb	PM

Transitie landelijk gebied	PM
Doorontwikkeling organisatie	PM
Ombuigingen	PM
Kaderbrief 2026 MJB 2027 - 2029	**€ 5.574.000**

Verder kan worden ingestemd met de begrotingsuitgangspunten, zoals die zijn weergegeven in de kaderbrief.

Tenslotte impliceert de kaderbrief 2026 niet dat wij de verhoging die in de kaderbrief wordt aangegeven zondermeer als structureel beschouwen. De algemene uitkering die gemeenten ontvangen vanuit het gemeentefonds kent vooralsnog een sterke daling vanaf 2026. Dit leidt tot een structureel knelpunt in de gemeentelijke begroting vanaf 2026. Structureel toenemende lasten bij de OddV kunnen dus niet zonder meer worden opgevangen.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie
Bij het opstellen van de kaderbrief zijn enkel de gemeente Barneveld en de andere partners als opdrachtgevers en de OddV als opdrachtnemer betrokken. Participatie is derhalve niet aan de orde.

b) Communicatie
Uw besluit ten aanzien van de kaderbrief zal toegezonden worden aan het bestuur van de OddV.

7. Vervolgstap
De inbreng van Provinciale Staten en de gemeenteraden ten aanzien van de Kaderbrief 2026 wordt betrokken bij het opstellen van de begroting van de OddV voor 2026. Deze wordt in concept uiterlijk 15 april 2025 door het DB van de OddV aangeboden. Op deze ontwerpbegroting kunnen Provinciale Staten en de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten desgewenst hun zienswijzen kenbaar maken.

8. Bijlagen
1. DB-besluit Kaderbrief OddV 2026;
2. Kaderbrief OddV 2026;
3. Raadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak